

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2026

A. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. Πλατωνισμός ή Χριστιανισμός; -Οι φιλοσοφικές προϋποθέσεις του Αντισησυχασμού του Νικηφόρου Γρηγορά (1293-1361), Αθήνα 1998, έκδ. Παρουσία (έλληνικά μέ γερμανική περίληψη).
2. Από τόν Όσιρι στόν Υιό Δαβίδ. Ἡ γένεση καί τό ἀρχέγονο πολίτευμα τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν Αἴγυπτο, Αθήνα 2002, έκδ. Παρουσία (έλληνικά μέ γερμανική περίληψη).
3. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στό Βυζάντιο. Αὐτοτελές τμήμα (σ. 149-222) τοῦ διδακτικοῦ ἐγχειριδίου τῆς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν ΕΑΠ (Ἑλληνικοῦ Ἀνοικτοῦ Πανεπιστημίου), τ. Α' (συγ. Σ. Ράγκος - Δ. Μόσχος), Οἱ πρῶτες ἱστορικές καταβολές τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, Πάτρα 2002, έκδ. ΕΑΠ. [Διανέμεται στούς φοιτητές τῆς θεματικῆς ἐνότητος "Ἡ Ὁρθοδοξία ὡς κληρονομιά" στό μεταπτυχιακό πρόγραμμα "Σπουδές στήν Ὁρθόδοξη θεολογία" τοῦ ΕΑΠ].
4. Eschatologie im ägyptischen Mönchtum. Die Rolle christlicher eschatologischer Denkvarianten in der Geschichte des frühen ägyptischen Mönchtums und seiner sozialen Funktion, [Ἐσχατολογία στόν αἰγυπτιακό μοναχισμό. Ὁ ρόλος διαφοροποιημένων ἀντιλήψεων χριστιανικῆς ἐσχατολογίας στήν ἱστορία τοῦ πρώιμου αἰγυπτιακοῦ μοναχισμοῦ καί τῆς κοινωνικῆς του λειτουργίας, γερμ.] Tübingen 2010, 477 σελ., έκδ. Mohr-Siebeck, STAC 59, ISBN 978-3-16-150045-9
5. Συνοπτική Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ, τ. Α' Ἡ πρώτη χιλιετία, Αθήνα 2014, έκδ. Ἀρμός, σελ. 278.
6. Συνοπτική Ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ, τ. Β' Ἀπό τό Σχίσμα ἕως τούς νεώτερους χρόνους, Αθήνα 2014, έκδ. Ἀρμός, σελ. 306.
7. Βιβλιογραφικός Οδηγός γιά τήν ἱστορία τοῦ χριστιανισμοῦ, [Βιβλιογραφικός Οδηγός]. Κάλλιπος, Ἀνοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, Αθήνα 2024

B. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

8. Ἀνεπίκαιρες σκέψεις γιά τίς σχέσεις Θεολογίας καί ὑστεροβυζαντινῆς κοσμικῆς διανόησης περ. *Σύναξη* 43 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1992) 83-93.
9. Der Streit um die Methode der Naturbeobachtung im späten Byzanz – geistesgeschichtliche und theologische Konsequenzen, περ. *Orthodoxes Forum* 6 (1992) 2, 209-220.
10. Προϋποθέσεις γιά τήν ἀποτίμηση τῶν σχέσεων βασιλείας-ιερωσύνης στό Βυζάντιο, περ. *Σύναξη* 47 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1993) 33-42.

11. Ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανισμός ὡς πτυχή τῆς νεοελληνικῆς πολιτικῆς κουλτούρας. Κριτικές παρατηρήσεις, περ. *Ἑλληνική Ἐπιθεώρηση Πολιτικῆς Ἐπιστήμης* 4 (Ὀκτώβριος 1994), 129-138.
12. Τό ὀρθόδοξο ἀσκητικό ἥθος ὡς συνιστῶσα τοῦ πολιτικοῦ φαινομένου, περ. *Σύναξη* 55 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 1995) 63-71.
13. Τό νόημα τῆς κατηγορίας ἐπὶ Ἑλληνισμῶ στή βυζαντινὴ θεολογικὴ σκέψη, περ. *Σύναξη* 62 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1997) 69-82.
14. Χριστιανικὴ ἐσχατολογία καὶ πολιτικὴ κριτικὴ τῆς βυζαντινῆς κρατικῆς ιδεολογίας, περ. *Ἐκκλησιαστικός Κήρυκας*, Θεολογικὴ ἐπετηρίδα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Κιτίου, Λάρνακα 7 (1995, ἐκδ. 1998) 281-291.
15. Δημογραφικὲς παρατηρήσεις γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη μέ βάση ἀναξιοποίητες πηγές τοῦ 14^{ου}-15^{ου} αἰῶνα (ἀνακοίνωση στήν Α Συνάντηση Ἑλλήνων Βυζαντινολόγων, Ἰωάννινα 26.9.1998), *Κληρονομία* 31 (1999) 253-269.
16. Ἐσχατολογία, ἱστορικὴ πρόοδος καὶ ἄσκηση κατὰ τοὺς Μέγα Ἀθανάσιο καὶ Μέγα Βασίλειο, περ. *Νέα Κοινωνιολογία* 30 (Ἰανουάριος 2000) 135-141.
17. Ἐγκρατισμός καὶ Χριστιανισμός στήν Ὑστερὴ Ἀρχαιότητα -Ἡ περίπτωση τῆς ἐρμηνείας τῆς παρθενίας ὡς καθαρότητας, περ. *Σύναξη* 77 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2001) 18-31.
18. Ὁ θεσμός τοῦ ἐξάρχου κατὰ τὸν Πατριάρχη Κάλλιστο Α -συμπεράσματα γιὰ τὸν κλῆρο καὶ τὴν κοινωνία τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν 14ο αἰῶνα, *Θεολογία* 73 (2002) 1, 195-218.
19. Περί ἀγίων καὶ τάφων - Δομές πολιτισμοῦ καὶ Χριστιανισμός στό παράδειγμα τῆς ταφικῆς τιμῆς τῶν μαρτύρων στήν Αἴγυπτο, περ. *Σύναξη* 88 (Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2003), 36-44.
20. Κληρικοί: μέτοχοι χαρίσματος ἢ ὑπάλληλοι; περ. *Σύναξη* 97 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2006)¹, 16-26
21. Ἡ εἰκόνα τῆς πρώτης Ἐκκλησίας στὰ κείμενα τοῦ Nag Hammadi, *Δελτίο Βιβλικῶν Μελετῶν* 24 (Ἰούλιος-Δεκέμβριος 2006), 201-210
22. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ ἀξίωμα τοῦ Οἰκονόμου - ἐξέλιξη καὶ σχέση μετὰ τὴν ἐπισκοπικὴ ἐξουσία, περ. *ΕΕΘΣΠΑ* 42 (2007), 507-533
23. Ὁ διάλογος Ὀρθόδοξης Θεολογίας καὶ νεωτερικότητας στήν ἐκκλησιαστικὴ ἱστοριογραφία, περ. *Σύναξη*, 107 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2008), 17-31

¹Γιὰ λόγους ὁμοιομορφίας ἀκολουθεῖται παντοῦ τὸ πολυτονικὸ σύστημα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ μορφή στὴν ἀρχικὴ δημοσίευση.

24. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας στό τοπίο τῆς σύγχρονης ἱστοριογραφίας – προκλήσεις καί δυνατότητες, περ. *Ἐκκλησιαστικός Κήρυξ*, 14 (2008) 123-147
25. Kontinuität und Umbruch in mittelägyptischen Mönchsgruppen nach der Historia Monachorum in Aegypto, περ. *Zeitschrift für Antikes Christentum* 12 (2009) 267-285, DOI: <https://doi.org/10.1515/ZAC.2008.018>
26. Ὅψεις συνοδικότητας κατά τήν ἐμφάνιση τοῦ μοναχισμοῦ (4^{ος} αἰ.), περ. *Θεολογία* 80/2 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2009), 87-102
27. Église et Culture aux premiers siècles chrétiens - Une tentative de description de leurs relations, à travers le modèle du martyr chrétien περ. *Istina* 55 (2010) 27-39
<http://pascal-francis.inist.fr/vibad/index.php?action=getRecordDetail&idt=23200281>
28. Τό ἱστορικό ἔργο τοῦ π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ, περ. *Θεολογία* 81/4 (2010), 67-80
29. Ὁρθοδοξία καί νεωτερικότητα – Συμβολή στή συζήτηση γιά τή σχέση τους ἀπό ἄποψη ἱστορική, περ. *Σύναξη* 120 (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2011), 5-15
30. Die Beziehungen zwischen Staat und Kirche in der Zeit der nationalsozialistischen Besatzung Griechenlands (1941-1944), περ. *Orthodoxes Forum* 25 (2011), 105-119
31. Αἰγυπτιακός μοναχισμός καί ἀναδιάταξη τῶν πολιτισμικῶν δομῶν τῆς ὕστερης Ἀρχαιότητος (4^{ος}-7^{ος} αἰ. μ. Χ.), περ. *Θεολογία* 83/1 (2012) 61-72
32. Οἰκονομικές σχέσεις στόν μοναχισμό τῆς Αἰγύπτου κατά τοὺς πρώτους αἰῶνες, περ. *Θεολογία* 83/2 (2012), 121-143
33. Ὅψεις ἀντιπαράθεσης Ὁρθοδοξίας καί γερμανικοῦ ναζισμοῦ κατά τήν περίοδο τοῦ μεσοπολέμου, περ. *Σύναξη* 125 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2013), 38-46
34. Christlicher Hellenismus, στό: Europäische Geschichte Online (EGO), ἐκδ. διαδικτυακά ἀπό τό Leibniz-Institut für Europäische Geschichte (IEG), Mainz European History Online (EGO) – published by the Leibniz Institute of European History (IEG), Mainz. URL: <http://www.ieg-ego.eu/moschosd-2014-de> URN: [JJJJ-MM-TT][YYYY-MM-DD].
35. Συλλογικό χάρισμα, σύνοδοι καί ἐνότητα στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, περ. *Σύναξη* 133 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2015), 31-45
36. Συλλογικό χάρισμα, σύνοδοι καί ἐνότητα κατά τή μέση καί ὕστερη περίοδο τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, περ. *Σύναξη* 134 (Ἰούλιος-Αὐγουστος 2015), 23-36

37. Ἡ διαλεκτική ὑποκειμένου καί κοινότητας στόν ἀρχέγονο μοναχισμό, περ. *Σύναξη* 137 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2016), 38-46
38. Konzil und Pfingsten – Die Rezeption des Konzils von Nikaia in der Ostkirche aufgrund von Eusebii VC 3, 7-9, *Ostkirchliche Studien* 65 (2016), 147-171
39. Christian Egypt in the Mediterranean background during Late Antiquity, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν* γιά τόν τόμο ΛΘ΄ (2014, εκδ. 2017), 335-350.
40. Ἡ διαμόρφωση τῆς νεκρώσιμης ἀκολουθίας κατά τοὺς λεγομένους Σκοτεινοὺς Χρόνους στήν Ἀνατολική Μεσόγειο (6ος-7ος αἰ.), *Θεολογία* 87/2 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2017) 55-68 [προσβάσιμο στο
https://ecclesiagreece.gr/greek/press/theologia/material/2017_2_6_mosxou.pdf](https://ecclesiagreece.gr/greek/press/theologia/material/2017_2_6_mosxou.pdf)
41. Theology and Politics in Contemporary Greece: A Missed Opportunity for the Greek Theology of the 1960s, *The Ecumenical Review* 70/2 (2018) 309-321, doi.org/10.1111/erev.12359
42. Metropolitan Kallistos of Diokleia as historian of the Eastern Orthodox Church, *International Journal for the Study of the Christian Church*, 19:4, (2019) 240-247, DOI: 10.1080/1474225X.2019.1675123
43. Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας: ἓνας κοπιώδης ἀπολογισμός, περ. *Σύναξη* 155 (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2020) 28-39
44. Ἱεροσύνη καί Μαρτύριο ἀπό τίς ἐπιστολές Ἰγνατίου Ἀντιοχείας ἕως τό Μαρτύριο Πολυκάρπου – συμβολή στή θεολογική κατανόηση τῆς ἐξέλιξης τῶν θεσμῶν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, περ. *Θεολογία* 92,4 (2021) 21-43, [προσβάσιμο στο
https://ecclesiagreece.gr/greek/press/theologia/material/2021_4_3_moschos.pdf](https://ecclesiagreece.gr/greek/press/theologia/material/2021_4_3_moschos.pdf)
45. Greek-Roman political thinking and the emergence of the monastic movement in 4th c. C.E. περ. *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* 51 (2022, γιά 2016-2021) 419-433
46. To pothoumeno” („Das Erwünschte“) – Chiliastisch-eschatologische Denkströmungen im Befreiungskampf und in der Gestaltung der neugriechischen nationalen Identität, περ. *Orthodoxes Forum* 36 (2022), 45-59

Γ. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

47. Ἡ ποντιακή οἰκογένεια Τζανυχίτη (14ος-15ος αἰ.) -Προσωπογραφικά δεδομένα καί κοινωνική θεώρηση (ἀνακοίνωση στή Β Συνάντηση Βυζαντινολόγων

- Ἑλλάδας καί Κύπρου, Αθήνα 25.9.1999) δημοσ. χωρίς ὑποσημειώσεις στό Α. Κόλλια-Δερμιτζάκη - Β. Λεονταρίτου - Τ. Μανιάτη-Κοκκίνη (ἐκδ.), Β' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, Πανεπιστήμιο Αθηνών 24-26 Σεπτεμβρίου 1999, Εισηγήσεις - Ερευνητικά προγράμματα - Περιλήψεις Ανακοινώσεων, Αθήνα 2000, 163-166.
48. Von den sogenannten „Anthropomorphiten“ in Ägypten des 4. Jh.s. στό Κ. Nikolakopoulos-A. Vletsis-V. Ivanov (Hrsg.) *Orthodoxe Theologie zwischen Ost und West*, Festschrift für Prof. Theodor Nikolaou, Frankfurt a.M. 2002, 169-182.
 49. Ἡ ἐσχατολογία στόν αἰγυπτιακό μοναχισμό ἐπί τῇ βάσει τῆς Ἱστορίας τῶν κατ' Αἴγυπτον μοναχῶν καί τῆς Λαυσαϊκῆς Ἱστορίας, στό Γ. Μ. Δημητριάδος-Ἀκαδημία Θεολογικῶν Σπουδῶν (ἐπιμ.), Ἐκκλησία καί Ἑσχατολογία, Χειμερινό Πρόγραμμα 2000-2001, Αθήνα 2003, 191-221.
 50. Φιλοσοφία καί θεολογία στή Θεσσαλονίκη τοῦ 14^{ου} αἰ., στό Χ. Μπακιρτζῆ (ἐπιμ.), Ἅγιος Νικόλαος Ὁρφανός, Οἱ Τοιχογραφίες, ἐκδ. Ἀκρίτα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003, σ. 39-69 (ἐλληνικά καί ἀγγλικά).
 51. Kirchengeschichte aus dem Blickwinkel der Orthodoxie, στό W. Kinzig, V. Leppin, G. Wartenberg (ἐπιμ.), *Historiographie und Theologie, Kirchen- und Theologiegeschichte im Spannungsfeld von geschichtswissenschaftlicher Methode und theologischem Anspruch*, Leipzig 2004, σ. 87-101.
 52. Θεολογία καί πολιτική: ἡ χαμένη εὐκαιρία τῆς γενιᾶς τοῦ '60, στό Π. Καλαϊτζίδη/ Θ. Ν. Παπαθανασίου/ Θ. Ἀμπατζίδη (ἐπιμ.), *Αναταράξεις στή μεταπολεμική θεολογία - ἡ «θεολογία τοῦ '60»*, Αθήναι 2009, 683-694
 53. A Harbor for the World in Stormy Times: Ecclesiological Reflections in the Orthodox Church and Theology, στό H. P. Grosshans (ἐπιμ.), *One, Holy, Catholic and Apostolic Church. Some Lutheran and ecumenical perspectives*, (LWF Studies 1/2009) Geneva 2009, 77-92
 54. Ἡ Αἰγυπτιακή Ἐκκλησία μέχρι τόν 4^ο αἰώνα, στό Χ. Βούλγαρη (κ.ἄ., ἐπιμ.), *Πορεία Μαρτυρίας, Ἀφιερωματικός Τόμος στή Μνήμη τοῦ Μακαριστοῦ Πάπα καί Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καί Πάσης Ἀφρικῆς Κυροῦ Πέτρου τοῦ Ζ'*, Αθήνα 2010, σ. 344-367
 55. Ideologische Wandlungen in der Kirche Griechenlands während des Kampfes zwischen Kommunisten und Antikommunisten (1945-1974) στό Ingeborg Gabriel/ Cornelia Bystricky (ἐπιμ.), *Kommunismus im Rückblick: Ökumenische Perspektiven aus Ost und West (1989 - 2009)* Ostfildern 2010, σ. 311-325

56. Greek political thinkers and activists under the influence of Christian Orthodox worldview in modern Greece, στο U. Pawluczuk (έπιμ.), *Latopisy Akadaemii Supraskiej v. 1, Prawoslawni w dziejach Rzeczypospolitej*, Bialystok 2010, σ. 125-132
57. Aspects of modernity as seen by the Christians of 4th c. – The case of St. Basil of Caesarea and Historia Monachorum in Aegypto, (ἀνακοίνωση στο συνέδριο: The witnessing of the Church and the expectations of society, διοργ. Ὁρθόδοξη Θεολογική Σχολή Παν/μίου «Ἁγ. Κύριλλος καί Μεθόδιος»), δημ. στὸν τόμο D. Popkonstantinov (κ. ἄ.), *Pravoslavie i postmodernijim* (Ὁρθοδοξία καί μετανεωτερικότητα, βουλγ.), Σόφια 2010, 67-79.
58. Negotium Graecorum – Trade as theory and practice in ecclesiastical contacts between the West and the world of late Byzantium (13th-15th c.) στο Georg Christ, Franz-Julius Morche, Roberto Zaugg et al. (έπιμ.), *Union in Separation Diasporic Groups and Identities in the Eastern Mediterranean (1100-1800)*, Roma 2015, σ. 153-164
59. An alternative “enlightenment”: The Philokalia, στο P. Kitromilides (έπιμ.), *Enlightenment and religion in the Orthodox World*, [Oxford University Studies in the Enlightenment], Oxford: Voltaire Foundation, 2016, σ. 63-72.
60. The emperors and the desert – the attitude of Egyptian monasticism towards Constantine and the prospect of a Christian Empire, στο Drag. Bojović (έπιμ.), *Saint Emperor Constantine and Christianity, International Conference Commemorating the 1700th Anniversary of the Edict of Milan*, v. 1, Niš 2013, 157-164
61. Ascesi e ambiente naturale nella tradizione monastica Bizantina, στο *L'uomo custode del creato, Atti del XX Convegno Internazionale di Spiritualità Ortodossa, Bose 5-8 settembre 2012*, a cura di L. d'Ayala Valva/L. Cremaschi/A. Mainardi, Qiqajon, Comunità di Bose 2013, σ. 199-212
62. Πρόληψη τῶν ἐσχάτων καί ἠθική τῆς εὐθύνης στὸν ἀρχέγονο χριστιανικό μοναχισμό, στο Στ. Ζουμπουλάκη (έπιμ.), *Ἡ ἐπιστροφή τῆς ἠθικῆς – Παλαιά καί νέα ἐρωτήματα*, Ἀθήνα 2013, 206-217
63. Die Kirche von Hellas, στο Th. Bremer/Hacik Rafi Gazer/Chr. Lange (έπιμ.) *Die orthodoxen Kirchen der byzantinischen Tradition*, Darmstadt 2013, σ. 77-84
64. Οἱ ἐκκλησιολογικές διαστάσεις τῆς συγχώρησης στήν Ἀρχαία Ἐκκλησία, στο Στ. Ζουμπουλάκη (έπιμ.), *Ἡ συγχώρηση*, Ἀθήνα 2014, σ. 227-237

65. The Churches of the East and the Enlightenment, στο Ulrich L. Lehner/ Richard Muller/A. G. Roeber (έπιμ.) *Oxford Handbook of Early modern theology 1600-1800*, [OUP], Oxford/NY 2016, σ. 499-516, ήλ. Δημοσίευση/Online Publication Date: Aug. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199937943.013.35
66. Ἡ θέση καί ἡ σημασία τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας, στόν συλλογικό τόμο, ἐκδ. Ἀρχονταρίκι (έπιμ.), *Οἰκουμενικές Σύνοδοι καί ἐκκλησιαστική ἐνότητα*, Ἀθήνα 2016, σσ. 29-41.
67. Ὅψεις ἀλληλεπίδρασης τῶν ὁμολογιακῶν ἐρίδων στήν δυτική Εὐρώπη μέ τήν πνευματική κίνηση τῆς ἐλληνικῆς Ἀνατολῆς κατά τοὺς 16ο – 17ο αἰ., *Ἀπὸ καρδίας. Μνήμη Δημητρίου Χ. Πάντου*, έπιμ. Μ. Λίτινα/Π. Σοφούλη/Χ. Καρανάσιου, Ἀθήνα 2016, σ. 331-355
68. Ὁ Κάλλιστος Ware ὡς ἱστορικός τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὑπὸ ἔκδοσιν σέ τόμο τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Βόλου
69. La misericordia nella Vita e nell'insegnamento di San Pacomio, στο, L. d'AyalaValva/ L. Cremaschi/A. Mainardi (έπιμ.), *Atti dello Convegno Ecumenico Internazionale di spiritualità ortodossa, Bose 9-12 Settembre 2015*, Magnano 2016, 139-150
70. Reasons of being versus uncreated energies - Neoplatonism and mathematics as means of participating in God according to Nicephorus Gregoras, M. Vinzent (έπιμ.) *Studia Patristica* 96, Oxford 2017, 547-554
71. Χρήσεις τοῦ Ἀριστοτέλους στήν τυπική ἐκπαίδευση καί θεολογία στοῦ Βυζάντιο κατά τόν 14^ο αἰῶνα [Using Aristotle in typical education and theology in the 14th century Byzantium in gr.], *Proceedings of the International Conference "Aristotle and Christianity" organized by the School of Theology NKUA, 24-25 November 2016*, Athens 2017, pp. 137-148. Ε-έκδοση, στόν παρακάτω σύνδεσμο
<https://drive.google.com/file/d/0B9ZIBl3cZu1Pa2ttOHJjc3BGUU0/view> .
72. Approaching the Byzantine Past in the Historical Work of Dositheos of Jerusalem and Meletios of Athens, στο A. Alshanskaya/A. Gietzen/Chr. Hadjiafxenti (έπιμ.), *Imagining Byzantium. Perceptions, Patterns, Problems*, Mainz 2018, 71-76
73. Ὁ ρόλος τοῦ Εὐαγρίου τοῦ Ποντικοῦ στίς θεολογικές συζητήσεις τῆς Μέσης Ἀνατολῆς μεταξύ 5^{ου} καί 6^{ου} αἰῶνα, στο Σ. Ζουμπουλάκη/P. Salembier (έπιμ.), *Sources Chrétiennes Ἑλληνική καί λατινική συμβολή στόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό – Apport grec et latin à la culture européenne*, Ἀθήνα 2019, 249-271

74. Living together and living apart in late antique and byzantine Christian communities of a different faith – the ecclesiological significance, στο Daniel Munteanu (έπιμ.), *Ökumene ist keine Häresie, Theologische Beiträge zu einer ökumenischen Kultur*, Leiden/Boston/Singapore/Paderborn 2021, ISBN 978-3-506-76018-0, σ. 414-426
75. “A cross of light” – The sign of the cross amidst competing eschatological views during the 6th and 7th centuries στο M. Vinzent (έπιμ.), *Studia Patristica*. Vol. CIV, ISBN 978-90-429-4744-3, Leuven/Paris/Bristol CT 2021, 115-126
76. Πατερική και βυζαντινή θεολογική σκέψη: Χρήσιμη ή ξεπερασμένη στο νεωτερικό δημοκρατικό κράτος; στο Ί. Δ. Μπουγάτσου (έπιμ.), *Μνήμη π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνού*, Αθήνα 2021, 293-303
77. History of the Idea of Democracy in Modern Greek Orthodox Theology, στο P. Grosshans/P. Kalaitzidis (έπιμ.) *Politics, Society and Culture in Orthodox Theology in a Global Age*, Leiden 2022, 58-77.
78. Ἡ γένεση τοῦ κοινοβιακοῦ μοναχισμοῦ στην Αἴγυπτο - Ἱστορική ἔρευνα και θεολογική ἐρμηνεία, στο Ἀ. Π. Ζαχαρίου (έπιμ.), *Μοναχισμός, Ἱστορικές και θεολογικές προσεγγίσεις*, Ι. Μ. Τριμυθοῦντος, Ἰδάλιο – Κύπρος, 2023, 383-416
79. Byzantium as a Post-apocalyptic Utopia: Reexamining the Council in Trullo (691/2), στο Isabel Grimm-Stadelmann/ Raimondo Tocci/ Martin Marko Vucetic (έπιμ.), *Anekdotia Byzantina. Studien zur byzantinischen Geschichte und Kultur. Festschrift für Albrecht Berger anlässlich seines 65. Geburtstages*, Berlin κ.α 2023, 469-488, <https://doi.org/10.1515/9783111070315-031>
80. Τρεις Ιεράρχες και πολιτική ουτοπία, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (έπιμ.), *Επίσημοι λόγοι, Πρυτανεία Μελετίου-Αθανασίου Κ. Δημοπούλου*, τ. 38, *Ακαδημαϊκά έτη 2020-2022, Β' μέρος*, Αθήνα 2023, σ. 24-35
81. Συνέχειες καί ασυνέχειες στην κατανόηση τῆς αγιότητας στά άσκητικά κείμενα τοῦ 4^{ου} καί 5^{ου} αἰώνα, στο Σταύρου Ζουμπουλάκη (έπιμ.), *Αγιότητα: Θεολογία καί Ἱστορία*, Αθήνα 2023, 133-156
82. Ἡ Ἐκκλησιαστική Ἱστορία στο πνευματικό τοπίο τῆς μετανεωτερικότητας, στο Πρακτικά Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου γιά τὰ 100 χρόνια τοῦ περιοδικoῦ Θεολογία, περ. *Θεολογία* 95/1 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2024), 117-133
83. Από τόν άπόστολο Παῦλο στον Μέγα Βασίλειο. Ὁ ρόλος τῆς ἑλληνικῆς πολιτικῆς ὀργάνωσης στόν ἐκχριστιανισμό τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, στο Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος/Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος (έπιμ.), *1922-2022 Μνήμη Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ Β' Συνέδριο Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στή Μικρά Ἀσία, τόν Πόντο καί τήν Ἀνατολική Θράκη*

ἀπό τούς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες μέχρι και τά δραματικά γεγονότα τοῦ 20^{οῦ} αἰῶνος, (20-21 Ὀκτωβρίου 2023), Ἀθήνα 2024, 107-116.

84. Il mondo spirituale dei padri del deserto: linee comuni e punti di tensione, στο L. d' Ayala Valva et al. (ἐπιμ.) *La Sapienza del deserto: I detti dei padri e delle madri*, Comunità di Bose/Magnano 2024 53-75.
85. The Place of the Religious “Other” in the Byzantine Zealotic Thinking and the Modern Greek Fundamentalist Groups: A “Self-made” Tradition, In Hans-Peter Großhans/ Pantelis Kalaitzidis (ed.), *Individual and Community in the Public Discourse of the Orthodox Church*, Brill 2026, 147–160
86. Relations between Chalcedonian and Non-Chalcedonian Monks in Egypt and the Near East after Chalcedon and Their Significance στο Chr. Chaillot, *Relations and Exchanges between the Eastern Orthodox (Chalcedonian) and the Oriental Orthodox (Non-Chalcedonian) Churches*, Volos 2025, 377-395

Α. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

87. Χ. Γιανναρά, Τό πραγματικό καί τό φαντασιῶδες στήν Πολιτική Οἰκονομία -Ἀθήνα 1989, περ. *Σύναξη* 34 (Ἀπρίλιος-Ἰούλιος 1990) 134-135.
88. G. Limouris (ἐκδ.) *Justice, Peace and the Integrity of Creation. Insights from Orthodoxy*, Geneva 1990, περ. *Orthodoxes Forum* 5 (1991) 1, 146-150.
89. B. Roberg, *Das zweite Konzil von Lyon (1274)*, Paderborn-München-Wien-Zürich 1990, περ. *Orthodoxes Forum* 6 (1992) 1, 128-130.
90. Β. Χριστοφορίδη, Οἱ ἡσυχαστικές ἔριδες κατά τόν ΙΔ αἰῶνα, Θεσσαλονίκη 1993, περ. *Σύναξη* 50 (Ἀπρίλιος-Ἰούλιος 1994), 86.
91. Hans-Dieter Döpmann, *Die Ostkirchen vom Bilderstreit bis zur Kirchenspaltung von 1054*, Leipzig 1990 (Kirchengeschichte in Einzeldarstellungen: I/8) περ. *Orthodoxes Forum* 10 (1994) 2, 255-256.
92. Στ. Γιαγκάζογλου, Προλεγόμενα στή θεολογία τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν, Κατερίνη 1992, περ. *Σύναξη* 53 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 1995) 113.
93. C. Mango, *Βυζάντιο -αὐτοκρατορία τῆς Νέας Ρώμης*, μετ. Δ. Τσουγκαράκη, Ἀθήνα 1990, περ. *Σύναξη* 62 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 1997) 137-139.
94. Ἐμ. Π. Περσελῆ, Ἐξουσία καί θρησκευτική ἀγωγή στήν Ἑλλάδα τοῦ 19^{ου} αἰ., Ἀθήνα 1997, περ. *Σύναξη* 65 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 1998) 133-134.

95. Β. Καραγιώργου, Τό ζήτημα τῆς σχέσεως Ἐκκλησίας καί πολιτείας κατά τήν περίοδο τῆς Ἐπαναστάσεως (1821), Ἀθήνα 1998, περ. *Σύναξη* 69 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 1999) 124-126.
96. Θ. Παπαθανασίου, Ἀνεσιτότητα καί παραπεμπτικότητα, Ἀθήνα 1998, περ. *Orthodoxes Forum* 14 (2000) 252-255.
97. Σ. Ράμφου, Ὁ καημός τοῦ ἐνός, Ἀθήνα 2000, περ. *Σύναξη* 79 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2001) 112-115, μέ τίτλο "Ἡ ὑποταγή ὡς ἀπελευθέρωση".
98. Richard Klein, Die Haltung der kappadokischen Bischöfe Basilius von Caesarea, Gregor von Nazianz und Gregor von Nyssa zur Sklaverei, Stuttgart 2000, περ. *Byzantinische Zeitschrift* 95 (2002), 696-698.
99. J. Zizioulas, (Metropolitan of Pergamon), Eucharist, Bishop, Church: The unity of the Church in the Divine Eucharist and the Bishop during the first three centuries, transl. by Elizabeth Theokritoff, Brooklyn, Ma: Holy Cross Orthodox Press 2001, περ. *Orthodoxes Forum* 18 (2004) 75-76.
100. Κ. Καλλινίκου, Εἰσαγωγή στήν Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας [Μνήμες τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνατολῆς 7], Ἀθῆναι 2001 περ. *Orthodoxes Forum* 18 (2004) 76-79.
101. Σεραφεῖμ Ρόουζ, «Ἡ ψυχή μετά τό θάνατο», μέ τίτλο Διαβάζοντας τό ἔργο τοῦ π. Σεραφεῖμ Ρόουζ «Ἡ ψυχή μετά τό θάνατο», περ. *Σύναξη* 100 (Ὀκτώβριος-Δεκέμβριος 2006) 74-80
102. Antonio Rigo (a cura di), Gregorio Palamas e oltre. Studi e documenti sulle controversie teologiche del XIV secolo bizantino [Orientalia Venetiana 16], Firenze: Leo S. Olschki editore 2004, 315 S., περ. *Byzantinische Zeitschrift* 100 (2007) 252-255
103. P. Kitromilides, Orthodoxy and the West: Reformation to Enlightenment / The legacy of the French Revolution: Orthodoxy and Nationalism, στό Μ. Angold (ἐπιμ.) The Cambridge History of Christianity, τ. 5 Eastern Christianity, Cambridge 2006, 187-209, 229-249 ἀντίστ., περ. *Σύναξη* 109 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2009), 104-105
104. Dimitrij Bumazhnov, Visio mystica im Spannungsfeld frühchristlicher Überlieferungen. Die Lehre der sogenannten Antoniusbriefe von der Gottes- und Engelschau und das Problem unterschiedlicher spiritueller Traditionen im frühen ägyptischen Mönchtum, STAC 52, Mohr Siebeck, Tübingen 2009. περ. *Zeitschrift für Antikes Christentum* 16 (2012) 385-387
105. Mariachiara Giorda, Monachesimo e istituzioni ecclesiastiche in Egitto: Alcuni casi di interazione e di integrazione. Scienze religiose. Nuova serie 22.

- Bologna: Edizioni Dehoniane, 2010 *Zeitschrift für Kirchengeschichte* 124 (2013), 342-343.
106. Kevin Corrigan, Evagrius and Gregory. Mind, Soul and Body in the 4th Century, περ. *Zeitschrift für Antikes Christentum* 18 (2016) 148-150
107. Alistair Stewart, The Original Bishops. Office and Order in the First Christian Communities, Grand Rapids (Baker Academic) 2014, XX + 394 S., *Zeitschrift für Antikes Christentum / Journal of Ancient Christianity*. ISSN (Online) 1612-961X, ISSN (Print) 0949-9571, DOI:10.1515/zac-2016-0020, April 2016
108. Ὁ διάλογος μέ τίς Ἀρχαῖες Ἀνατολικές Ἐκκλησίες ὡς κριτήριον ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας, (μέ ἀφορμή μιᾶ ἔκδοσης τῆς Κριστίν Σαγιώ - Christine Chaillot), περ. *Σύναξη* 143 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2017) 89-96
109. Ἀντωνίου Πινακούλα, Ἐκκλησία, Ἰδεολογία καί Οὐτοπία, Ἀθήνα 2019, ἐκδ. ΑΡΜΟΣ, περ. *Σύναξη* 154 (Ἰούλιος-Σεπτέμβριος 2020) 92-95

E. ΛΗΜΜΑΤΑ

110. Photios, στό R. Blümer (ἐκδ.) *Marienlexikon* Bd. V, St. Ottilien 1993, 208-209.
111. Proussos, *Marienlexikon*, ὁ.π., 344.
112. Tinos, *Marienlexikon*, ὁ.π. Bd. VI, St. Ottilien 1994, 428-429.
113. Spiritualität, H. Uhl et al. (ἐπιμ.), *Taschenlexikon Ökumene*, Frankfurt a. M. 2003, σ. 244-245.
114. Σκαπάνη, Α. Δρούλια/Γ. Κουτσοπανάγου (ἐπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια Ἑλληνικοῦ Τύπου 1784-1974*, τ. Δ', Ἀθήνα 2008, σ. 100-102.
115. Χριστιανική Δημοκρατία, ὁ.π. σ. 358-359.
116. Blindness, V. Christianity, A. Patristics through Medieval Times, στό , Hans-Josef Klauck; Volker Leppin; Bernard McGinn κ.ά. (ἐπιμ.), *Encyclopedia of Bible and its reception*, τ. 4, Berlin 2012, 186-188
117. Ἀλεξανδρινή Σχολή, *Μεγάλη Ορθόδοξη Χριστιανική Εγκυκλοπαίδεια (MOXE)*, τ. Α', Ἀθήνα 2011, σ 138-140
118. Ἀλέξανδρος Κορίνθου *MOXE*, ὁ.π. τ. Α', σ. 164
119. Ἀλέξανδρος Α' Ἀντιοχείας *MOXE*, ὁ.π. τ. Α', σ. 164
120. Ἀλέξανδρος Ἱεραπόλεως *MOXE*, ὁ.π. τ. Α', σ. 164
121. Ἀλέξανδρος Ἀβύλης *MOXE*, ὁ.π. τ. Α', σ. 70

122. Ἀλέξανδρος Ἀπαμείας *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 70
123. Ἀλέξανδρος Βασιλινουπόλεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 70
124. Ἀλέξανδρος Σεβήρος *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 146
125. Ἀλέξανδρος Λυκοπολίτης *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 173
126. Ἀνθιμος Α΄ πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 468
127. Ἀνθιμος Β΄ πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 468-469
128. Ἀνθιμος Γ΄ πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 469
129. Ἀνθιμος Δ΄ (Βαμβάκης) πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 469
130. Ἀνθιμος Ε΄ πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 469
131. Ἀνθιμος ΣΤ΄ (Ἰωαννίδης) Πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 469
132. Ἀνθιμος Ζ΄ (Τσάτσος) Πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 469-470
133. Ἀνδρέας Χρυσοβέργης *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Α΄, σ. 444
134. Ἀντώνιος Δ΄ πατριάρχης Κων/λεως *ΜΟΧΕ*, ὁ.π. τ. Β΄, σ. 72-73
135. Ἐκκλησία καί Ἐπανάσταση ὑπό ἔκδοσιν στό Θάνου Βερέμη/Ἀντώνη Κλάψη (ἐπιμ.), Ἡ παλιγγενεσία τῶν Ἑλλήνων-1821, 6 τ. (ἐκδόσεις ΠΕΔΙΟ)

ΣΤ. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

136. Παναγιώτης Ἀνδριόπουλος, περ. *Ἐξοδος* 5 (Καλοκαίρι 1991)
137. Ἰωάννης Μέγεντορφ, Βίος καί ἔργο, περ. *Ἐξοδος* 9 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 1992) 34-36.
138. Εἰς μνήμην Δημητρίου Πάντου, περ. *Θεολογία* 85/3 (2014), 340-342
139. Γεώργιος Μεταλληνός: Ἀποχαιρετισμός, ἐφημ. Χριστιανική 1048 (1360)/ 9.1.2020, σ. 5

Ζ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

- i. J. Meyendorff, The byzantine Legacy in the Orthodox Church, S. Vladimir Press, ἑλλην. ἔκδ. ΑΡΜΟΣ 1990 (ἀπό ἀγγλικά σέ ἑλληνικά).
- ii. V. Pheidas, Das Gesetz zur Gewissensfreiheit in der Sowjetunion, περ. *Orthodoxes Forum* 4 (1990) 1, 77-81 (ἀπό ἑλληνικά σέ γερμανικά).

- iii. Drittes Treffen der Gemischten Theologischen Kommission der Orthodoxen Kirche und der Orientalisch-Orthodoxen Kirchen, *Orthodoxes Forum* 5 (1991) 1, 133-142 (ἀπό ελληνικά σέ γερμανικά).
- iv. Hans-Martin Barth, Τό νόημα τῆς ὑπέρ ἡμῶν θυσίας τοῦ Χριστοῦ, περ. *Σύναξη* 51 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1994), 27-39 (ἀπό γερμανικά σέ ελληνικά).
- v. Α. Θεοδώρου, Ἡ οὐσία τῆς ὀρθοδοξίας Ἀθήνα 1998, ἐκδ. Παρουσία (ἀπόδοση σέ δημοτική, βιβλιογραφικός ἐμπλουτισμός κλπ.).
- vi. Νικηφόρος Γρηγοράς, Ρωμαϊκή Ἱστορία, Α. Περίοδος 1204-1341, Απόδοση στη νέα ελληνική-Εισαγωγή-σχόλια (Ἀθήνα 1998, ἐκδ. Λιβάνη).
- vii. Ἰωάννου Ζηζιούλα, (ἀπό ἀγγλικά) Βάπτισμα, Χρίσμα καί θεία Εὐχαριστία, στὸν τόμο, Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα, Α΄ Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, Ἀθήνα 2016, σ. 329-341
- viii. Ἰωάννου Ζηζιούλα, (ἀπό γερμανικά) Ἡ Εὐχαριστία στή νεώτερη ὀρθόδοξη θεολογία, στὸν τόμο, Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα, Α΄ Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, Ἀθήνα 2016, σ. 423-446
- ix. Ἰωάννου Ζηζιούλα, (ἀπό γερμανικά) Τό εὐχαριστιακό θεμέλιο τῆς ἱερωσύνης, στὸν τόμο, Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα, Α΄ Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, Ἀθήνα 2016, σ. 597-611
- x. Ἰωάννου Ζηζιούλα, (ἀπό ἀγγλικά) Ἡ ἀνάπτυξη τῶν συνοδικῶν θεσμῶν ἕως τὴν ἐποχή τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, στὸν τόμο, Ἰωάννου Ζηζιούλα, Ἔργα, Α΄ Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα, Ἀθήνα 2016, σ. 651-680

Η. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- 140. Δημήτριος Ν. Μόσχος-Εὐαγγελία Βουλγαράκη, Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πατέρες καί Θεολόγοι τῆς Εκκλησίας, τεῦχος Α΄ Θέματα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, Γ΄ Ἐκκλησιαστικοῦ Γυμνασίου, Ἀθήνα 2020

Θ. ΑΛΛΑ ΑΡΘΡΑ ΔΟΚΙΜΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ (ἐπιλογή)

- i. "Ἐκ δευτέρου πλεῖν" περ. *Σύναξη* 65 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 1998) 69-72.
- ii. Σῶμα μου κλωνισμένο ἀπὸ εἰδικό... στό Σ. Φωτίου (ἐκδ.) Ἡ ἐλευθερία ὡς ἀγάπη-κείμενα θεολόγων γιὰ τὴν Ἐκκλησία, Λάρνακα 2000, 278-281.
- iii. Ποιὸς φοβᾶται τό Διαφωτισμό; περ. *Τόλμη* 5 (Φεβρουάριος 2001) 40-44.
- iv. Ἡ Ἀνάληψη, περ. *Σύναξη* 111 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2009), 31-36.
- v. Ἱστορική καί δογματική ἐπισκόπηση τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, περ. *Πληροφόρηση* 348 (Ἀπρίλιος 2010) 4.

- vi. Τό ψωμί τοῦ ἄλλου, περ. *Βημόθυρο* 3-4
- vii. Αναζητώντας τό ἀνθρώπινο πρόσωπο τῆς Οἰκονομίας, Ἰδρυμα Νεότητος Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (ἐπιμ.), *Γιά μιὰ οἰκονομία μέ ἀνθρώπινο πρόσωπο*, Ἀθήνα 2011, σ. 101-112.
- viii. Ἡ ὀρθόδοξη θεολογία στά χρόνια πού ἔρχονται, περ. *Νέα Εὐθύνη* 15 (Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 2013)
- ix. Ὁ σύγχρονος διάλογος μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν καί οἱ δυσκολίες του. Θρησκευτικά ἀναγνώσματα, ἐφ. *Ἑλ. Τύπος*, 5.01.2013
- x. Ἡ κυριαρχία τῆς ἀγορᾶς στό δημόσιο χῶρο καί ἡ εὐθύνη τῆς θεολογίας, περ. *Σύναξη* 130, σ. 68-74
- xi. Ἡ θρησκευτική ἀγωγή μεταξύ ἀνοικτῆς καί κλειστῆς θεολογίας, περ. *Ἀντίβολα* 1 (2017), 181-188
- xii. Ἐκκλησιολογικὲς διαστάσεις τοῦ ζητήματος τῆς Οὐκρανικῆς αὐτοκεφαλίας, περ. *Σύναξη* 149 (Ἰανουάριος-Μάρτιος 2019) 40-48
- xiii. L'orthodoxie et les «autres» dans la Grèce de 2040 – Face au charme caché du communautarisme *Istina*, 67 (2022), 29-35
- xiv. «Στήσαντες ... τας εἰκόνας τα των εθνῶν ἔθη λοιπόν ποιούσιν», περ. *Σύναξη*, τεύχος 168, (Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2023)